

Міністерство освіти і науки України
Лисичанський промислово-технологічний коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
Лисичанського промислово-
технологічного коледжу
_____ Н.М. Скиба
« ____ » _____ 2021 р.

**Програма комплексного фахового випробування
для вступників на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
кваліфікований робітник**

Пояснювальна записка

Програму комплексного фахового випробування складено з урахуванням чинного державного стандарту професійно-технічної освіти, яку розроблено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. №1135 та ст. 32 Закону України «Про професійно-технічну освіту» (103/98-ВР) для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професій: 4112 оператор комп'ютерного набору; 4115 секретар; 4115 секретар керівника (організації, підприємства, установи); 4115 секретар-друкарка; 4115 асистент референта; 4115 секретар-стенографістка; 4113 оператор з обробки інформації та програмного забезпечення; 4222 адміністратор; 4211 касир торговельного залу; 4121 обліковець з реєстрації бухгалтерських даних.

Програма фахового вступного випробування для спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Організація виробництва» включає тестові завдання з предмету «Основи галузевої економіки та підприємництва».

Програма комплексного фахового випробування складається з Пояснювальної записки, Переліку тем та Вимог до рівня професійної підготовки вступників.

Перелік тем

Тема 1 Вступ. Основні поняття галузевої економіки та підприємництва

Основні завдання курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва». Значення економічних знань для робітників у перехідний період розвитку економіки України. Необхідність вивчення курсу для підготовки кваліфікованих конкурентоспроможних робітників.

Стан та проблеми становлення національної економіки України. Завдання перед економікою на шляху переходу від командно-адміністративної форми до соціально орієнтованої економіки.

Перспективи розвитку економіки України.

Основні економічні терміни та поняття.

Економіка та її місце в суспільному житті. Типи економічних систем. Поняття «національна економіка», її зміст та межі. Суб'єкти національної економіки та їх інтереси. Багатоукладність економіки. Товарне виробництво, його типи та види.

Закони галузевої економіки і підприємництва. Розвиток товарно-грошових відносин на сучасному етапі. Конкуренція – найважливіша властивість ринку.

Інфляція, причини та наслідки.

Тема 2 Ринок та ринкові відносини

Поняття, сутність ринку, його роль. Принципи ринкової економіки. Функції та структура ринку. Умови функціонування ринку. Ринкова інфраструктура та її функції. Закон попиту та пропозицій у системі законів ринкової економіки. Суть соціально орієнтованої ринкової економіки. Необхідність та особливості переходу економіки України до соціально орієнтованої ринкової економіки. Економічна роль держави в умовах ринку.

Тема 3 Підприємництво

Підприємництво – соціально-економічна основа ринкової економіки. Організаційно-економічні форми підприємництва. Особливості підприємництва у

галузі та тенденції його розвитку. Розвиток і види підприємств. Умови та порядок створення, реорганізація та ліквідація підприємств. Фонди підприємств.

Тема 4 Економічні показники виробництва

Показники ефективності виробництва. Витрати виробництва. Собівартість продукції та шляхи її зниження. Поняття про ціни та їх види. Фактори підвищення та зниження цін. Особливості регулювання цін на продукцію.

Дохід та його економічна природа. Види доходу. Розподіл та використання доходу на підприємстві.

Рентабельність виробництва, суть, показники. Фактори, що впливають на підвищення прибутковості підприємства. Система оподаткування доходів підприємства. Класифікація податків. Механізм оподаткування. Особливості оподаткування в умовах ринкових відносин. Пільги при оподаткуванні доходів.

Тема 5 Організація і оплата праці

Форми організації праці. Організація робочого місця. Раціональний режим праці і відпочинку.

Норми праці, порядок їх встановлення і перегляду.

Тарифна система та її елементи. Класифікаційні розряди (класи), категорії, порядок їх присвоєння.

Заробітна плата, її форми і система. Види заробітної плати. Матеріальне стимулювання працівників залежно від наслідків господарювання.

Права працівників на оплату праці та її захист. Законодавство про оплату праці. Мінімальна заробітна плата. Заробітна плата в умовах ринкової економіки. Реальна заробітна плата і захист від інфляції. Суспільні фонди споживання.

Складові доходів населення. Бідність. Медичне страхування. Соціальні гарантії вивільнюваним працівникам та незайнятому населенню. Проблеми соціального захисту.

Тема 6 Трудові ресурси

Трудові ресурси та їх використання. Продуктивність праці, показники та їх визначення.

Зайнятість населення, сучасні проблеми, нові підходи і форми регулювання.
Регулювання відносин зайнятості. Служби зайнятості в Україні.

Безробіття, його форми. Міграція населення.

Ринок праці. Особливості його формування у країнах з різним рівнем розвитку економіки. Регулювання відносин на ринку праці на підставі систем колективних договорів.

Роль підготовки кадрів. Удосконалення системи професійного навчання робітничих кадрів, перепрофілювання та підготовка конкурентоспроможних робітників з урахуванням суспільних потреб – основа соціального захисту.

Тема 7 Власність та її економічна сутність

Власність та її економічна сутність. Роздержавлення та приватизація.
Відтворення суспільного продукту. Національний дохід.

Вимоги до рівня професійної підготовки вступників

Вступники повинні:

- знати основні завдання курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва» та значення економічних знань для робітників у перехідний період розвитку економіки України;
- знати стан, проблеми, завдання та перспективи розвитку національної економіки України;
- знати сутність економіки та її місце в суспільному житті, закони галузевої економіки і підприємництва;
- знати сутність інфляції, її причини та наслідки;
- знати сутність ринку, його роль, функції та структуру;
- вміти надавати характеристику закону попиту та пропозицій у системі законів ринкової економіки;
- знати суть та принципи соціально орієнтованої ринкової економіки;
- вміти встановлювати сутність підприємництва як соціально-економічну основу ринкової економіки;
- вміти давати характеристику організаційно-економічним формам підприємництва;
- вміти давати характеристику розвитку і видам підприємств;
- вміти характеризувати показники ефективності виробництва;
- вміти характеризувати витрати виробництва, собівартість продукції та шляхи її зниження;
- вміти характеризувати ціни та їх види, вміти встановлювати причинно-наслідкову залежність між факторами зміни цін та характеризувати особливості регулювання цін на продукцію;
- знати дохід та його економічну природу, види доходу, розподіл та використання доходу на підприємстві;
- знати рентабельність виробництва, суть, показники та вміти розраховувати останні;

- вміти характеризувати систему оподаткування доходів підприємства, знати класифікацію податків та механізм оподаткування;
- вміти характеризувати форми організації праці, організацію робочого місця, раціональний режим праці і відпочинку;
- знати норми праці, порядок їх встановлення і перегляду; вміти розраховувати норми праці;
- знати тарифну систему та вміти встановлювати причинно-наслідкову залежність між її елементами;
- знати заробітну плату, вміти характеризувати її форми і системи;
- знати види заробітної плати, матеріальне стимулювання працівників залежно від наслідків господарювання;
- знати права працівників на оплату праці та її захист, законодавство про оплату праці, мінімальну заробітну плату;
- вміти характеризувати заробітну плату в умовах ринкової економіки, реальну заробітну плату і захист від інфляції;
- вміти характеризувати складові доходів населення, бідність, медичне страхування, соціальні гарантії вивільнюваним працівникам та незайнятому населенню та проблеми соціального захисту;
- вміти характеризувати трудові ресурси та їх використання;
- знати продуктивність праці, її показники та їх визначення;
- вміти характеризувати зайнятість населення, сучасні проблеми, нові підходи і форми регулювання.
- знати регулювання відносин зайнятості, служби зайнятості в Україні;
- вміти характеризувати безробіття, його форми, міграцію населення;
- вміти характеризувати ринок праці та особливості його формування у країнах з різним рівнем розвитку економіки;
- знати регулювання відносин на ринку праці на підставі систем колективних договорів;
- знати роль підготовки кадрів та удосконалення системи професійного навчання робітничих кадрів, перепрофілювання та підготовка

конкурентоспроможних робітників з урахуванням суспільних потреб – основа соціального захисту;

- вміти характеризувати власність та її економічна сутність, роздержавлення та приватизація;
- знати відтворення суспільного продукту та національний дохід, вміти встановлювати причинно-наслідкову залежність між складовими суспільного продукту;
- вміти застосовувати знання при вирішенні задач практичного характеру.